

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการตั้งราคาเพื่อจัดคู่แข่งชั้นในประเทศไทย

นายชจร เลิศสกุลพาณิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-888-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16458 511

LEGAL MEASURES AGAINST PREDATORY PRICING PRACTICE IN THAILAND

Mr. Khajon Leartsakulpanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-888-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการตั้งราคาเพื่อจัด
คู่แข่งชั้นในประเทศไทย

โดย

นายขจร เลิศสกุลพาณิชย์

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลันตี อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตราภรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิไลวรรณ วรรณนธิกุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ศิริพล ยอดเมืองเจริญ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชจร เลิศสกุลพาณิชย์ : มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการตั้ง
ราคาเพื่อขจัดคู่แข่งชั้นในประเทศไทย (LEGAL MEASURES AGAINST
PREDATORY PRICING PRACTICE IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ. ธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. สุธีร์ ศุภนิตย์, 105 หน้า.
ISBN 974-631-888-8

พฤติกรรมการตั้งราคาเพื่อขจัดคู่แข่งชั้น (Predatory Pricing) เป็นพฤติกรรม
อย่างหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดการผูกขาดในตลาดได้ โดยผู้ประกอบการบางรายที่มีความได้เปรียบทาง
ด้านเงินทุน ทำการตัดราคาสินค้าลงมาและในบางครั้งต่ำกว่าต้นทุนในการผลิต เพื่อขจัดคู่แข่งชั้น
ให้ออกไปตลาดสินค้านั้นและเนื่องจากบางตลาดมีข้อจำกัดทางขนาด โครงสร้าง จำนวนผู้ประกอบการ
การมีน้อยราย อีกทั้งมีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดสูง (High Barrier to Entry) ดังนั้น
หากผู้ประกอบการรายดังกล่าว สามารถขจัดคู่แข่งชั้นออกไปจากตลาดได้ ในท้ายที่สุด เขาก็จะ
ได้มาซึ่งอำนาจผูกขาดที่จะกำหนดปริมาณและราคาสินค้าในตลาดได้

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการตั้งราคาเพื่อ
ขจัดคู่แข่งชั้น (Predatory Pricing) นั้นไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถใช้ควบคุมพฤติกรรมนี้ได้
จึงได้เสนอแนะให้มีการแก้ไข พ.ร.บ. กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522
โดย

- 1) ยกเลิกวิธีประกาศควบคุมธุรกิจโดยคณะกรรมการกลาง
- 2) แก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 37 ให้มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีสถานะเหนือ
ผู้อื่นเท่านั้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติกร Vos Tolon
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 570365 MAJOR LAW.

KEY WORD: PREDATORY PRICING

KHAJON LEARTSAKULPANICH : LEGAL MEASURES AGAINST PREDATORY PRICING PRACTICE IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TITHIPHAN CHUERBOONCHAI. THESIS CO-ADVISOR : ASST. PROF. SUTEE SUPANIT. 105 pp. ISBN 974-631-888-8

Predatory pricing is a practice of a firm having financial advantage to create monopoly in the market by cutting price, sometimes below the cost, in order to get rid of his competitors. Under the limitation of some markets on the size, structure, the number of the undertakings and high barrier to entry, if the firm can get his competitors out of the market, he will gain the monopoly power to control the price and quantity of goods.

According to the present study, legal measures in Thailand are not efficient and cannot control this practice. The study thus suggests amend the Price-Fixing and Anti-Monopoly Act of B.E. 2522 by

- 1) abolishing the measure of business control by the Central Committee of Restrictive Business Control; and
- 2) amending section 37 of the Act to affect the dominant firms only.

ภาควิชา..... นิติศาสตร์

สาขาวิชา..... นิติศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต..... จอจ วัฒน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องด้วยความช่วยเหลือจาก ผศ. สุธีร์ ศุภันต์ย์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้วิชากฎหมายป้องกันการผูกขาดเป็นพื้นฐานแก่ผู้เขียน และกรุณาชี้แนะหัวข้อข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่ผู้เขียนเพิ่งเริ่มทำ

ขอขอบคุณ ผศ. ธิตินันท์ เชื้อบุญชัย ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แก่ข้าพเจ้าและให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ของข้าพเจ้า ศจ. วิจิต มั่นตราภรณ์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบ รศ. วิไลวรรณ วรรณนิธิกุล และ อ. ศิริพล ยอดเมืองเจริญ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือ ความรู้ในเนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์และแนวปฏิบัติของกรมการค้าภายในเป็นอย่างดีแก่ข้าพเจ้ามาตลอด

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณพี่บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พี่พลสุข เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ พี่ศิรินุช เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดของ EEC DELIGATION ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นคว้าหาข้อมูลของข้าพเจ้า ตลอดจนพี่จักรสินเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้คำแนะนำระเบียบการเขียนวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

(ชจร เลิศสกุลพานิช)
เมษายน 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	5
สมมติฐานในการศึกษาวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรม	
การตั้งราคาเพื่อขจัดคู่แข่งชั้น (Predatory Pricing).....	6
แนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ต่อพฤติกรรม	
Predatory Pricing.....	6
1.1 ความหมายของพฤติกรรม	
Predatory Pricing.....	6
1.2 ความเป็นไปได้ (logic) ในการทำพฤติกรรม	
Predatory Pricing.....	8
ข้อความคิดเกี่ยวกับตลาด.....	9
2.1 นิยาม.....	9
2.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตตลาด.....	11
2.3 โครงสร้างตลาด.....	15
2.4 กลุ่มผู้ประกอบการกลุ่มต่าง ๆ ในตลาด.....	18
ข้อความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีราคา.....	21

	ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพฤติกรรม	
	Predatory Pricing.....	30
	สรุป.....	31
บทที่ 3	แนวทางในการควบคุมพฤติกรรมกาหนดราคาเพื่อจัดคู่แข่งชั้น	
	ตามกฎหมายป้องกันการผูกขาดของต่างประเทศ.....	33
	ระบบกฎหมายป้องกันการผูกขาด.....	33
	แนวทางในการควบคุมของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	35
	2.1 แนวนโยบายในการป้องกันการผูกขาด.....	35
	2.2 บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	36
	2.3 แนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับพฤติกรรม	
	Predatory Pricing.....	36
	2.4 การบังคับใช้กฎหมาย.....	47
	แนวทางในการควบคุมของกลุ่มประชาคมยุโรป.....	53
	3.1 แนวนโยบายในการควบคุมการผูกขาด.....	53
	3.2 บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	54
	3.3 แนวคำพิพากษาของคณะกรรมการธิการและศาลยุติธรรม	
	(ECJ) เกี่ยวกับพฤติกรรม Predatory Pricing.....	65
	3.4 การบังคับใช้กฎหมาย.....	67
	สรุป.....	72
บทที่ 4	แนวทางในการควบคุมพฤติกรรมกาหนดราคาเพื่อจัดคู่แข่งชั้นตามกฎหมาย	
	ป้องกันการผูกขาดของไทย.....	74
	มาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมายป้องกันการผูกขาดของไทยในการควบคุม	
	พฤติกรรม Predatory Pricing.....	74
	ข้อขัดข้องในการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. กำหนดราคา	
	สินค้าและป้องกันการผูกขาด.....	79
	กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย.....	89

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย.....	91
สรุป.....	92
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	94
เอกสารอ้างอิง.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	105